

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง

**Factors Affecting Early Childhood Educational Management of the Schools
under the Office of the Private Education Commission, Phatthalung**

ศตพร ทับชนะ^{1*}, จรัส อติวิทยาภรณ์² และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ³

Sataporn Tabtana, Jaras Atiwitthayaporn and Roongchatchadaporn Wehachart

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ²รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the teachers, the administrator and the organization factors of the schools under the Office of the Private Education Commission, Phatthalung. 2) to study the operations of early childhood educational management and 3) to construct the regression equations of the early childhood educational management. The sample for the study consisted of 101 teachers working in the schools under the Office of the Private Education Commission, Phatthalung by stratified random sampling. The research used of a questionnaire for the data-gathering instrument. The questionnaire was divided into seven parts: part 1 about attitudes toward participation, part 2 about work motivation, part 3 about self-esteem, part 4 about transformational leadership, part 5 about organizational climate, part 6 about communication and part 7 about the operations of early childhood educational management. The data were analyzed by arithmetic means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The study's results found that teachers factor by individual aspects performed at a high level. The most practice phase falls in the attitude toward the participation, followed by self-esteem and work motivation, respectively. Administrator and organization factor by individual aspects performed at a high level at the same time. The most practice phase falls in the transformational leadership, followed by organizational climate and communication, respectively. And the operations of early childhood educational management was at a high level overall and by individual aspects. The most practice phase falls in the prepare of school-based curriculum.

The factors capable of predicting the operations of early childhood education management were communication and work motivation, with the degree by which the operations of early childhood educational management could be so explained at 45.6 percent. The following equations were derived predicting factors affecting the operations of early childhood educational management:

Equation in the form of raw score: $EDU = 1.231 + .461COM + .273MOT$

Equation in the form of standard score: $Z(EDU) = .431Z(COM) + .310Z(MOT)$

Keyword: *Early Childhood Educational Management, Teachers Factor, Administrator and Organization Factor*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง และ 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยใช้ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรเป็นตัวพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน การวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการมีส่วนร่วม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กร ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร และตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแรงจูงใจในการทำงาน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร รองลงมา คือ บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร ตามลำดับ ส่วนการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง มีตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร และแรงจูงใจในการทำงาน โดยตัวแปรทั้งสอง สามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้ร้อยละ 45.6 สามารถนำมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $EDU = 1.231 + .461COM + .273MOT$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z(EDU) = .431Z(COM) + .310Z(MOT)$

คำสำคัญ: *การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย, ปัจจัยด้านครู, ปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กร*

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า รวดเร็ว และดีมาน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ แต่ในบรรดาปัจจัยที่สำคัญเหล่านั้นเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ปัจจัยทางด้าน “ทรัพยากรมนุษย์” (Human Resources) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิโดยเฉพาะในช่วง “ปฐมวัย” ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนา

ทั้งปวง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5) เด็กปฐมวัยจึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าหากได้รับการพัฒนารอบด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมจะสร้างเสริมให้เด็กเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ (ปีทมา คุณเวทย์วิริยะ. 2548 : 1) และเป็นที่ยอมรับเช่นกันว่า สิ่งที่จะต้องริเริ่มบุกเบิก และเป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศดีมีคุณภาพ ต้องผ่านกระบวนการหรือเครื่องมือสำคัญ ก็คือ “การศึกษา” (Education) โดยการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จนั้นควรเริ่มจากระดับปฐมวัย เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมให้กับเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เด็กมีการพัฒนาทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์อย่างรวดเร็วที่สุด และพัฒนาได้สูงสุด

ในประเทศไทยภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาของประเทศมาตั้งแต่จุดเริ่มต้นแห่งวิวัฒนาการของการศึกษาไทย ภายในช่วงเวลาที่ผ่านมามหาการศึกษาเอกชนได้รับความนิยมนิยมและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในทุก ระดับ การศึกษาเอกชนจึงได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญในการช่วยจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอาชีวศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของเอกชนและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศในแง่ที่เป็น การเพิ่มโอกาสและทางเลือกของการรับการศึกษาทดแทนส่วนที่รัฐจัดได้ไม่เพียงพอ รวมทั้งมีบทบาทในการ ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในสังคม และการสงเคราะห์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะวิกฤตของ ประเทศในแง่ความจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 2)

การจัดการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ และส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ควรที่จะส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และให้การศึกษานี้เน้นเด็กเป็น สำคัญ มีการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริม การเรียนรู้ของเด็ก และประสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาเด็ก ให้มีคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัว และอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวไว้ในข้างต้น จะเห็นได้ว่า บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง จะต้องมีส่วนร่วมกันโดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ ให้แก่เด็กปฐมวัย ประกอบกันกับการจัดทำหลักสูตรที่ดีของสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีต่าง ๆ ในการ ดำเนินงานและการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยของแต่ละโรงเรียน ล้วนมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง ว่ามีปัจจัย ไດบ้างที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย รวมทั้งทราบถึงสภาพปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางานของครู และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการใน โรงเรียน อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการพิจารณาหาแนวทางในการจัดการศึกษาที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยใช้ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรเป็นตัวพยากรณ์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบของเครื่องมือในแต่ละชุด โดยใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสมบูรณ์
- 1.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) ดังนี้
  - 1.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย สำหรับการแปลผลจากค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 100)
  - 1.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient) สำหรับการแปลผล ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2544 : 316) ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน ถ้าไม่เป็น 0 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน โดยทิศทางของความสัมพันธ์นั้น พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน ถ้าเป็นไปในทางลบ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามหรือผกผัน
  - 1.2.3 การสร้างสมการพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยใช้ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรเป็นตัวพยากรณ์ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ มีดังนี้

- 2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง พบว่า ปัจจัยด้านครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และน้อยที่สุด คือ แรงจูงใจในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้ 1) ด้านเจตคติต่อการมีส่วนร่วม ข้อที่ครูมีเจตคติต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การจัดการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน 2) ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ข้อที่มีแรงจูงใจในการทำงานของครูมากที่สุด คือ การรักการสอนพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และ 3) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ข้อที่ครูมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากที่สุด คือ ความกระตือรือร้นในการทำงาน สำหรับปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา คือ บรรยากาศขององค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และน้อยที่สุด คือ การติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ข้อที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) ด้านบรรยากาศขององค์กร ข้อที่มีบรรยากาศขององค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สมาชิกในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ และ 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร ข้อที่มีการติดต่อสื่อสารกันมากที่สุด คือ เมื่อมีปัญหาเรื่องงาน ครูและเพื่อนร่วมงานจะปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

2. การดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง พบว่า มีการปฏิบัติโดยภาพรวม และรายองค์ประกอบทุกด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.04 โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร/สาระการเรียนรู้รายปี/เวลาเรียน 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ และโรงเรียนจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะของครู โดยข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูมีความอดทน ใจเย็น 4) ด้านการจัดหาและใช้สื่อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดหาและใช้สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก และ 5) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารให้ผู้ปกครองได้ทราบ

3. การสร้างสมการพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยใช้ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กร เป็นตัวพยากรณ์ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง (EDU) มีตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร (COM) และแรงจูงใจในการทำงาน (MOT) โดยตัวแปรทั้งสอง สามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยภาพรวมได้ร้อยละ 45.6 สามารถนำมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$EDU = 1.231 + .461COM + .273MOT$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z(EDU) = .431Z(COM) + .310Z(MOT)$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านครูที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ ทองบางหวง (2549 : 87) พบว่า ครูมีเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาระนอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ อึ้งสกุล (2552 : 83) พบว่า ครูมีเจตคติต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนระดับปฐมวัยต่างตระหนักดีว่าการจัดการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน การที่ครูเกิดเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษา จึงแสดงออกทางพฤติกรรมหรือการกระทำ คือ เข้าร่วมกิจกรรม ทำงานด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของงามตา วนิทานนท์ (2537 : 215) กล่าวว่า เจตคติเป็นลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของบุคคล อันจะบอกถึงความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หากบุคคลมีเจตคติสอดคล้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จถึงการกระทำสิ่งนั้น สำหรับปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวรรณ ขรภูมิ (2549 : 86) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนคาทอลิก สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน สามารถแนะนำหลักการให้ครูทุกคนหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การที่ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียน จะทำให้ครูเกิดมุมมองใหม่ ๆ และเลือกใช้วิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้สูงขึ้นด้วย สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของเซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanmi, 1990 : 19-27) โดยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีลักษณะเป็นผู้นำแบบเสริมสร้าง (Leader as Building) ปลุกเร้าศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่จะทำงานเพื่อสถาบัน โดยส่วนรวมมิใช่เพื่อพวกพ้องของตน โดยผู้นำจะเปลี่ยนแปลงความพยายาม และ

พัฒนาความสามารถของผู้ตามให้สูงขึ้น ทำให้ผู้ตามกลายเป็นผู้มีความรู้ และยอมรับการทำงานเพื่อคุณภาพของโรงเรียน

การดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง มีการปฏิบัติโดยภาพรวม และรายองค์ประกอบทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ ศรีษะนาราช (2552 : 50) ศึกษาสภาพจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา อำเภอวังนา จังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพจริงการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน โดยภาพรวม และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีกรอบแนวทางหรือทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัย และมีรายละเอียดของคุณลักษณะพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ สาระที่ควรเรียนรู้ การจัดกิจกรรมประจำวัน และการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย กล่าวไว้อย่างชัดเจน ง่ายต่อการนำมาปรับเขียนเป็นหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) นอกจากนี้ แต่ละโรงเรียนยังได้รับเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และคู่มือการใช้หลักสูตรจากกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง จึงมีส่วนช่วยให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยเป็นไปได้ง่าย และสะดวกขึ้น

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 6 ตัวแปร มี 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง คือ การติดต่อสื่อสาร และแรงจูงใจในการทำงาน โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

การติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยภาพรวม และทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ อารมณ์ จินดาพันธ์ (2546 : 120) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาทุกรูปแบบ ถือกันว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553 : 93) พบว่า การติดต่อสื่อสารมีอิทธิพลทางตรงและทางบวกต่อการจัดการระบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนที่มีความชัดเจน ถูกต้อง ต่อเนื่อง และทันเหตุการณ์ ทำให้ครูในโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มากขึ้น เมื่อมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาที่มากแล้ว ส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับแนวคิดของ จรัส อติวิทยากรณ์ (2553 : 159) กล่าวว่า ตามปกติหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารมีหลายด้าน เช่น งานด้านวิชาการ งานด้านบุคลากร และงานด้านกิจการนักเรียน เป็นต้น งานแต่ละอย่างจะสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้เพราะการบริหารงานเป็นการติดต่อประสานงานให้ผู้อื่นดำเนินงานตามคำสั่งของผู้บริหารทั้งสิ้น

แรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิราพรณ คงช่วย (2552: 72) ศึกษาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา

ระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ พบว่า แรงจูงใจในการทำงาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาร่วมกับปัจจัยอื่น ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ร้อยละ 70 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต ผังนิรันดร์ (2550 : 164) พบว่า แรงจูงใจในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม คุณชมภู (2549 : 108) พบว่า แรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงจูงใจในการทำงาน เป็นสิ่งที่ทำให้ครูเกิดความรักในงานที่ทำ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีขวัญกำลังใจดี และมีการเสียสละอุทิศแรงกายแรงใจและสติปัญญาในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งของส่วนบุคคลและโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อครูมีแรงจูงใจในการทำงานที่สูง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการจัดการศึกษา ทำให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970 : 35-38) กล่าวคือ การที่ครูได้รับสิ่งที่เป็นแรงพลังกระตุ้นหรือความต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็พลังกระตุ้นให้แต่ละบุคคลกระทำพฤติกรรม คือ ความต้องการความผูกพัน หรือการยอมรับ(ความต้องการทางสังคม) (Affiliation or Acceptance Needs) ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) และความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization) ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ทิศทางหรือแนวทางให้บุคคลกระทำพฤติกรรม เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ การติดต่อสื่อสาร และแรงจูงใจในการทำงาน ดังนั้นในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 โรงเรียนควรมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีการกระจายอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการสนทนาเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ลักษณะของข้อมูลข่าวสารต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน ต่อเนื่อง และทันเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการศึกษาที่ต้องสอดคล้องตรงกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานนำไปสู่ทิศทางการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานและการดำเนินงานการจัดการศึกษาที่ถูกต้อง

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรรพพยายามหาแรงจูงใจที่จะทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับผิดชอบได้ เช่น มอบหมายงานที่ท้าทาย และไม่จำเจ เพื่อเป็นการดึงดูดให้ครูเกิดอยากเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และผู้บริหารควรศึกษาถึงความต้องการส่วนตัวของครูแต่ละคนและความต้องการของโรงเรียนจากการปฏิบัติงานของครูเหล่านั้น ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของทั้งสองฝ่าย โดยนำปัจจัยจูงใจมาช่วยในการกระตุ้นครูให้เกิดพฤติกรรมการทำงานตามที่โรงเรียนต้องการอันจะนำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่น่าจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง นอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพิ่มขึ้น

2.2 ควรศึกษาวิธีการวัดการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยใช้วิธีการวัดแบบอื่น ๆ แทนการใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เช่น การใช้แบบประเมินตัวเอง (Self Rating) เพื่อให้ได้ผลการวัดที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- งามตา วณินทานนท์. (2537). จิตวิทยาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็กซ์เพรสมีเดีย.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิรวรรณ ขรภูมิ. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนคาทอลิก สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี.
- นงลักษณ์ ทองบางหรง. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ระนอง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นงลักษณ์ ศรีษะนาราช. (2552). สภาพจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา อำเภอวัฒนา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตรรุ่ง อยู่เจริญ. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บัณฑิต ผังนรินทร์. (2550). อิทธิพลของลักษณะขององค์กร นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อม การทำงานภายในองค์กร แรงจูงใจในการทำงาน ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ. (2548). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อ ไม่มีโครงสร้าง. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุจิราพรรณ คงช่วย. (2552). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล
ต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้. คุษฎี
นิพนธ์ ศึกษาศาสตรคุษฎีบัณฑิต. ปีตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุดารัตน์ อึ้งสกุล. (2552). ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก จังหวัด
สกลนคร. วิทยานิพนธ์ คุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544).
กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- อารมณั์ จินดาพันธ์. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเปลี่ยนงานของข้าราชการครู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. คุษฎีนิพนธ์ การศึกษาคุษฎีบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุดม คุณชมภู. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาริราช.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). “Determining sample size for research activities,”
Educational and psychological measurement. 30(3), 608.
- Maslow, A.H. (1970). Motivation and personality (2nd ed.). New York : Harper and Row.
- Sergiovanni, T. (1990). Value added leadership : How to get extraordinary performance in
schools. San Diego : Harcourt Brace and Jovanich.